

A photograph of two men standing in a large greenhouse. The man on the left is older, with glasses, wearing a black polo shirt with green accents and black shorts. He has his hands on his hips. The man on the right is younger, with a beard, wearing a similar black polo shirt and black shorts. He is holding a black tray filled with small green plants in individual pots. The greenhouse has a complex metal frame and glass panels. The floor is covered with rows of similar plants in black trays.

Is *Miscanthus* het gewas van de toekomst?

'Ik ervaar eigenlijk alleen maar voordelen'

Maarten (l) en Merijn Bloemen: 'Miscanthus blijft goed liggen op de P9.'

4 min. leestijd

Voor het snelgroeïende gewas *Miscanthus* zijn inmiddels veel toepassingen ontdekt. Denk aan hamburgerdoosjes, papier en melkpakken. In de groensector wordt de plant ook veel toegepast, bijvoorbeeld als afdeklaag in potten en op de volle grond, als veenvervanger en als plantenstokje. Plantenkwekerij Joost Sterke kweekt *Miscanthus*, in eerste instantie voor eigen gebruik. Inmiddels zijn er proeven uitgezet bij meerdere kwekerijen.

Auteur: Heidi Peters

Het verhaal van de *Miscanthus*-kweker

Joost Sterke begon zeven jaar geleden met het kweken van *Miscanthus*: 'We dachten toen aan het gebruik van *Miscanthus* als biomassa voor de biomassakachel. Dat hebben we uiteindelijk niet gedaan; we strooiden het op onze eigen potten in plaats van bark. Dat ging zo goed, dat we besloten het product voor onze eigen pottenteelt te gebruiken. Omdat bark duur wordt en vanwege de reisafstand niet heel duurzaam is, groeit de vraag naar *Miscanthus*.'

Sterke: 'Elk jaar in maart wordt de oogst gehakseld met een maishakselaar. Dit gehakselde product wordt op de potten gestrooid. De stokken worden vermeerderd om te worden verkocht aan andere kwekers die ook een *Miscanthus*-teelt willen opzetten. Zo hebben we dit jaar 500.000 wortelstokken gemaakt en geleverd, in Nederland en België. We planten nu 7 hectare bij, omdat de vraag zo groot wordt. *Miscanthus* is zo'n 20 procent goedkoper dan veen en zal ook als veenvervanger ingezet worden. Het wordt in de toekomst moeilijker en kostbaarder om bark en veen te verkrijgen. Daarom doen we op onze kwekerij nu proeven met *Miscanthus* als veenvervanger en als afdek materiaal. De proeven met veen zijn nog zo recent dat er nog geen conclusies aan te verbinden zijn.'

Op naar een *biobased economy*

Sterke vervolgt: '*Miscanthus* is een biologische

teelt, waarvan onder meer bioplastics worden gemaakt, isolatiemateriaal voor de bouw en papier; je kunt er ontzettend veel uit halen. De armaturen van de ledverlichting in onze loods zijn gemaakt van aardappelzetmeel en *Miscanthus*. Ik denk dat dit het gewas van de toekomst wordt. Daarbij komt nog dat het veel CO2 opneemt, drie- tot viermaal zoveel als een bos. Dat maakt het tot een heel geschikt gewas als je CO2-neutraal wilt ondernemen. Ik vermoed dat er in de toekomst nog *carbon credits* op komen.'

Proeven in volle grond

Miscanthus als afdek middel, prima. Maar Sterke wil ook weten wat het resultaat is op de volle grond, tussen de planten. Hij wil kijken of er dan minder onkruid opkomt zodat er minder gespoten hoeft te worden. 'Dat lukt al aardig; bij enkele soorten signaleren we een betere groei van de plant. We denken dat dit komt doordat de grond wat langer vochtig blijft en het bodemleven wat rijker is. Maar dat is nog moeilijk te zeggen.' Sterke vindt de *Miscanthus*-teelt ook geschikt voor gemeentelijke stukken grond die niet gebruikt worden. De gehakselde oogst kan later over plantsoenen verdeeld worden, waardoor er minder onkruid opkomt. De gemeente Den Bosch past *Miscanthus* al toe.

Valt goed in strooier

Kwekerij Maarten Bloemen uit Venhorst hoorde via een contactpersoon van Delphy over *Miscanthus*. Maarten Bloemen: 'We hoorden zulke positieve geluiden, dat we er iets mee wilden doen. We hebben het ingekocht en dit voorjaar toegepast als afdek materiaal in onze P9-potten. In eerste instantie waren we wat terughoudend. We kochten enkele bigbags bij Meegaa in Den Hoorn om het uit te proberen. *Miscanthus* bleek zo goed in de strooier te vallen, dat we er erg enthousiast over zijn. Sinds februari ligt er nu *Miscanthus* in potten met verschillende soorten en ook buiten op een groot gedeelte van het pottenveld. Sindsdien zijn er hoosbuien geweest en hebben we hagel en storm gehad. Maar als ik zie hoe het er nog steeds bij ligt, denk ik: het kan maar zo zijn dat

Miscanthus het gaat winnen.'

Bloemen vertelt verder: 'Wij strooien al 20 jaar af. Eerst, lang geleden, met Asolfil, daarna jarenlang met verschillende barkfracties. Nu strooien we af met een mengsel van bark, hout en rijstkaf (HBR). Maar nu de test met *Miscanthus* is gedaan, kan ik niet anders zeggen dan dat ik er bijzonder van ben gecharmeerd. Er ligt nu een kwart van de teelt in *Miscanthus*; dat zijn een half miljoen potten. Alleen vanwege de beperkte beschikbaarheid van *Miscanthus* hebben we er nog niet meer van. We gokken niet op één paard'; we hebben ook afstrooimiddelen van meerdere leveranciers klaarliggen. In deze rare tijden weet je nooit of je alles wat je nodig hebt geleverd kunt krijgen. Maar als het gaat zoals we hopen en ook wel verwachten, bedekken we volgend jaar een veel groter deel van de teelt met *Miscanthus*.'

Mooi opstrooien op P9

Bloemen is om meerdere redenen enthousiast over *Miscanthus*. Het product is goed op P9-potten te strooien en waait er nagenoeg niet af. Ook tijdens het rijden gaat er niets verloren. Doordat *Miscanthus*-snippers iets in elkaar haken, blijven ze ook bij regenbuien of wind goed liggen. 'Ik denk dat algen- en mossporten weinig vat hebben op dit product,

'*Miscanthus* is een geschikt gewas voor CO2-neutraal ondernemen'

omdat het na het begieten of na een regenbui snel weer opdroogt. Maar ja, ik ben pas 35 jaar kweker', zegt hij met een knipoog, alsof hij niet zou weten waarover hij het heeft. 'Wij staan bekend om onze hygiënische levering van plantgoed, dus het is voor ons heel belangrijk om schone materialen te leveren. Van *Miscanthus* verwachten wij heel veel!'

Beter microklimaat met afstrooimiddelen

'Door alle afstrooimiddelen ontstaat er een beter microklimaat in het potje. We hebben minder water nodig en dienen efficiënter water en voedingsstoffen toe; dat is absoluut een feit. Ik weet nog niet of dit bij *Miscanthus* nog positiever is dan bij andere middelen; het is nog te vroeg om dat te kunnen zeggen. Al met al ben ik er van *Miscanthus* gecharmeerd. Het

‘Ik ben er bijzonder van gecharmeerd’

enige nadeel tot nu toe is dat het behoorlijk stoft. Daarom zetten we de deuren tegen elkaar open of sproeien we met een broeskop in de machine, zodat de medewerkers aan de potlijn hier geen last van hebben. Het is niet schadelijk, maar wel lastig. Omdat we zo enthousiast over het product zijn, zijn we bereid te investeren in een kleine nevelinstallatie naast de potmachine, om de omstandigheden voor onze medewerkers zo goed mogelijk te houden. Iedereen moet het hier naar z'n zin hebben.’

Verder vermeldt Bloemen dat *Miscanthus* ook nog eens aanzienlijk goedkoper is, al is dat voor hem niet de prioriteit. ‘Wij willen met onze planten bij de betere bedrijven horen, dus de kwaliteit van wat wij gebruiken is belangrijk, ook van de afstrooimiddelen. Maar de lagere prijs per kuub is op jaarbasis wel mooi meegenomen; het is concurrerend. Eigenlijk is het een absurd goed verhaal.’

Kwekerij Maarten Bloemen groeit hard, dit jaar van 1,25 miljoen naar 2 miljoen potten per jaar. Binnenkort verandert de rechtsvorm van de kwekerij, die Bloemen samen met zijn zoon

Joost Sterke bij de *Miscanthus*

runt. Ook de naam wordt dan gewijzigd in een internationaal beter in het gehoor liggende bedrijfsnaam.

Het verhaal van de teeltadviseur

François van Abeelen is senior teeltadviseur bij Delphy en werkt daar nu 25 jaar. Delphy doet al een aantal jaren onderzoek naar het afdekken van potten. ‘Vorig jaar werd *Miscanthus* toegevoegd aan de proef, met mooie resultaten. Op dit moment liggen er ook proeven met *Miscanthus* als veenvervanger op onze proeflocatie in Boskoop, waar het team Boomteelt zich mee bezighoudt. Ik kom het product nu bij diverse klanten in Brabant tegen als afdek materiaal. *Miscanthus* dekt mooi af. Doordat het in elkaar haakt, waait het niet weg. En als het een keer nat is geworden, ligt het mooi vast en droogt het goed en snel weer op. Dat is een gunstige eigenschap ter voorkoming van mos, onkruid en algen.’

Van Abeelen: ‘*Miscanthus* is een interessante teelt, ook qua productie en opbrengst. Er is ook een gunstig prijsverschil met andere afdekmaterialen. Dat zijn dus positieve ontwikkelingen. Ik vind het een veelbelovend product, overigens ook als veenvervanger. Hiermee loopt op dit moment een proef, daar kunnen we aan het einde van dit seizoen conclusies aan verbinden. *Miscanthus* heeft niet de bindingscapaciteit die veen heeft, dus volledige vervanging van veen zal lastig zijn. In onze proeven testen we mengsels met 20, 30 en 50 procent *Miscanthus*.’ Marco Schuurmans van CLTV Zundert voegt daaraan

François van Abeelen

toe: ‘In verband met de samenstelling van het product (EC, zout, zink) zal er waarschijnlijk maximaal 20 procent ingemengd kunnen worden. Dat zal naar verwachting de uitkomst van de proeven zijn.’

Proeven monitoren

Marco Schuurmans van CLTV Zundert bedient de boomkwekerijsector. ‘Joost Sterke is een klant van ons. Hij heeft al een aantal jaren *Miscanthus* op zijn perceel en vorig jaar wilde hij de stap zetten naar het verhandelen ervan. Hij vroeg ons hierover mee te denken, te kijken naar volumes, fracties, grofheid, waar de vraag in de markt ligt. Joost heeft een eigen zeef waarmee hij zelf de verwerking al heeft getest. We hebben zeven bigbags met kwekersproefmateriaal gebracht, om ze te laten kennismaken met het product en te laten ervaren hoe het werkt in kleinere potten en in de eigen machines. Joost stelde voor om met drie grofheidsfracties te werken, passend bij kleine tot grotere potten.’

Bij één bedrijf werd een proef ingezet met zeven verschillende soorten afdek materiaal in één gewas, ter vergelijking. Schuurmans: ‘Bij de andere bedrijven ligt *Miscanthus* naast en tussen andere middelen en wordt het op dezelfde

‘*Miscanthus* is een interessante teelt’

manier behandeld wat betreft bemesting en water geven. We verwachten geen gekke dingen; het gaat vooral om praktische zaken. Ieder afstrooimiddel heeft plussen en minnen; je zoekt uit wat het beste is voor je eigen gewas en situatie. We onderzoeken nu dus hoe het werkt in kleine potjes, P9 en P10. En we kijken of we het totaalplaatje rond kunnen krijgen: is het mogelijk om in Nederland voldoende van dit product te produceren, kunnen we het op de juiste wijze zeven, kunnen de machines het goed verwerken en – heel belangrijk – hoe sla je de voorraad op die je tijdens pieken nodig hebt? Joost heeft een stagiair aangetrokken die al dat soort zaken onderzoekt.’

